

*Департамент освіти Вінницької міської ради
Комунальний заклад
«Дошкільний навчальний заклад №71
Вінницької міської ради»*

Освітній проєкт «Еко-халабуду»

***Тема:** «Шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти.*

***Тип проєкту:** монопроєкт*

***Змістовий напрямок:** організація освітньої роботи з дітьми (творчий, інноваційний).*

***Автор проєкту:**
Артемчук Валерія Феодосіївна
вихователь-методист КЗ «ДНЗ №71 ВМР»,
спеціаліст «вищої категорії»*

Вінниця, 2021

Автор: *Артемчук Валерія Феодосіївна* – вихователь-методист КЗ «ДНЗ №71 ВМР», кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії».

«Еко-халабуди» /освітній проєкт/ - Вінниця 2021 рік.

Рекомендовано: Педагогічною радою КЗ «ДНЗ №71 ВМР», протокол засідання педагогічної ради КЗ «ДНЗ №71 ВМР» №4 від 27.04.2021 р.

Реалізація проєкту «Еко-лабуди» дає можливість реалізувати завдання соціальної та економічної складових освіти для сталого розвитку; створити комфортні умови довготривалого перебування вихованців на прогулянці в літній період; урізноманітнили життєдіяльність дітей на свіжому повітрі; збагатити освітнє середовище закладу.

ЗМІСТ

Реєстраційна карта проєкту.....	4
Вступ	5
I Обґрунтування необхідності створення освітнього проєкту, впорядкування умов і матеріально-технічного забезпечення	
1.1 Аналіз поточного стану об'єкта проєктування, обґрунтування необхідності створення освітнього проєкту	6
1.2. Теоретичне обґрунтування даної проблеми, орієнтовний список науково-методичних джерел	9
1.3 Аналіз наявного стану матеріально-технічного, правового забезпечення для майбутньої реалізації освітнього проєкту	13
II Опис проєкту	
2.1 Актуальність	14
2.2 Мета	15
2.3 Завдання	15
2.4 Об'єкт проєкту	16
2.5 Предмет проєкту	16
2.6 Гіпотеза	16
2.7 Принципи	16
2.8 Прогнозований результат	16
2.9 Етапи реалізації проєкту	17
Результативність реалізації	19
Перспективи подальшого розвитку	19

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА ПРОЄКТУ

Назва: «Еко-халабуди».

Тема: «Шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти».

Змістовий напрямок: організація освітньої роботи з дітьми (творчий, інноваційний).

Автор проекту: Артемчук Валерія Феодосіївна – вихователь-методист

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад № 71 Вінницької міської ради», вул. 20-го Березня, 32, тел. 27-59-35

Характеристика проекту:

- За метою проєктивної діяльності – практико-орієнтований
- За змістом – творчий, інноваційний
- За кінцевим результатом – практичний
- За кількістю учасників – колективний
- За тривалістю – короткотривалий
- База реалізації проєкту – КЗ «ДНЗ №71 ВМР»
- Учасники проєкту – діти, педагоги, батьки
- Термін реалізації – червень-серпень, 2021 року
- Ресурси:
 - людські – педагоги
 - матеріально-технічні – речі домашнього вжитку, які вже не використовують.
 - інформаційні – фахові періодичні видання, педагогічна література, інтернет-ресурси.

ВСТУП

Які найяскравіші моменти з свого дитинства ви пам'ятаєте? Як приносили гілочку з морозу додому, ставили її в воду і вона проросла? Як плели вінок з кульбаб? Або як розмальовувала фломастерами коробку з-під холодильника, щоб вона стала схожа на будиночок?

Халабуда ... і обличчя попливло в усмішці, на душі стало тепліше, а в спогадах пронеслися бабусин двір, і стара «хрущовка», і друзі дитинства, яких запрошували в «свій особистий будинок» ...

Пам'ятайте, як в дитинстві будували «халабуди»? З ковдр і подушок, з гілок, на деревах ... ми будували їх всюди і це було тільки нашим місцем, а зараз це одні з найяскравіших спогадів дитинства.

Ви не зможете не погодитися, що ось такі прості речі особливо гріють душу і серце в дорослому житті. Тепер ми дорослі, і в наших силах забезпечити свого малюка такими ж приємними спогадами. Крім цього наповнити освітній простір закладу, зробити перебування дітей в садочку більш комфортним і цікавим. А головне реалізувати завдання освіти для сталого розвитку. На це і спрямований освітній проєкт ««Еко-халабуди»».

І ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ, ВПОРЯДКУВАННЯ УМОВ І МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1.1. Аналіз та оцінка поточного стану об'єкта проєктування

В 2015 році наш колектив приєднався до міжнародного руху «Освіта для сталого розвитку» і розпочав роботу над впровадження програми «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку». За цей час було проведено різні форми роботи з педагогами: семінари, педагогічні практикуми, консультації, тренінги тощо. Ми розробили календарне планування, створили власні книжки, виготовили дидактичні ігри, узагальнили збірки художніх творів та мультфільмів.

Наші напрацювання були представлені на обласній виставці, що проходила в рамках Всеукраїнського семінару «Екологія дитинства в режимі інноваційного розвитку» на базі ВАНУ в 2015 році. На міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2016» представили посібник «Пошуково-дослідницькі підходи у реалізації освіти для сталого розвитку в дошкільному навчальному закладі та здобули золоту медаль. В цьому ж році педагоги закладу взяли участь у Всеукраїнському конкурсі для педагогів «Сталий розвиток – наш вибір» та представили розробки виховних заходів та розваг.

В рамках міського семінару вихователів-методистів на тему: «Духовне збагачення дошкільників на шляху реформування дошкільної освіти» показали заняття «Вітаюсь з усіма, вітаюсь в різних ситуаціях» (2015р.). В 2018 році провели методоб'єднання для вихователів старших груп, на якому показали заняття «Гарні стосунки починаються з привітання, допомоги та подяки» і провели з присутніми майстер-клас «Троянди з поліетиленових пакетів». А в 2019 році провели методоб'єднання для керівників ЗДО міста на тему: «Освіта для сталого розвитку як цілісний інноваційний напрям в сучасній дошкільній освіті»

Над реалізацією програм щороку працюють профільні групи. Однак, щоб залучити весь заклад до руху сталого розвитку проводимо екологічні акції, до

яких залучаємо і батьків, як-от: «Здай макулатуру - збережи ліс», «Примножуємо красу на Землі», «Старим речам – нове життя», (створення дизайну на території закладу). Провели серед батьків челендж «Новорічна іграшка власними руками». Вже традиційними стали тематичні дні: «Міжнародний День без паперу», «Міжнародний день «Дякую»», «Міжнародний день води», «Всесвітній день здоров'я», «Всесвітній День Землі». Весело, цікаво і захоплююче пройшов флеш-моб «Краса рідної природи» - малювання спільного плакату різними нетрадиційними техніками на аркушах ватману, що були розміщені на стіні будівлі закладу.

Для реалізації завдань освіти для сталого розвитку впровадили в роботу квест-технологію і на території закладу провели захоплюючі екологічні квести: «Подарунки природи», «Археологічні розкопки – в пошуках втраченого», «Юні екологи», «Бережи рослини – рослини збережуть тебе», «Грунт – багатство нашої Землі». А в двох квестах «Врятуємо нашу Землю», «Екологічний туризм» взяли участь батьки. Під час квестів педагоги активізували знання дітей про об'єкти природи, про проблему засмічення планети, виникнення екологічних катастроф та хто в цьому винен, вторинне використання предметів та речей, формували вміння розв'язувати екологічні задачі, сортувати сміття, знаходити альтернативу шкідливим речам тощо.

В рамках екологічного декадника застосували технологію едьютейменту та провели розваги. За допомогою різних видів музичної, ігрової та пізнавальної діяльності педагоги сприяли формуванню у дітей екологічних знань та екологічно-доцільної поведінки в докiллі, зокрема: «Лісові пригоди Петрика Петренка» – закріпили знання про ліс і його мешканців, правила поведінки в лісі; «Допоможемо звірятам ліс від біди рятувати» – діти засвоїли важливу істину: «У природі грай, відпочивай та за собою прибирай», закріпили вміння сортувати сміття; «Земля – наш спільний дім» – виховували дбайливе ставлення до природи, закріпили основні правила поведінки в докiллі; «Екологічний експрес» – закріпили правила поведінки в природі, збереження багатств рідної землі, вміння сортувати сміття; «Буду я природі другом» –

закріпили знання про значення природи в житті людини, формували екологічно-доцільну поведінку.

Освітня робота за програмою курсу «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» є постійною, системною і безперервною, і націлена на досягнення практичних результатів, що відповідають принципам сталого розвитку заради майбутнього. Тому ми не зупиняємося на місці. Щороку шукаємо і запроваджуємо нові форми, методи та засоби роботи з даного напрямку. Не винятком став 2020-2021 навчальний рік.

Протягом 2020року на сторінках фахового журналу «Методична скарбничка вихователя» був представлений напрочуд цікавий закордонний досвід формування в дошкільників навичок, орієнтованих на сталий розвиток, Німеччини, Франції, Італії, Норвегії, Білорусії, Данії, Польщі, Чехії, Швеції, Словаччини, Греції, Хорватії. В рамках реалізації одного з річних завдань за матеріалами даних публікацій з педагогами був проведений усний журнал на тему: «Закордонний досвід впровадження освіти для сталого розвитку в практику роботи закладів дошкільної освіти». Досвід закордонних колег викликав у наших педагогів неабиякий інтерес та захват. Звичайно, виникло бажання реалізувати і в нашому закладі деякі ідеї. Одноголосно педагоги підтримали досвід з Чехії, в якому мова йшла про «халабуди».

На педагогічній раді закладу в квітні місяці було прийнято рішення про розробку та реалізацію освітнього проекту ««Еко-халабуди» в літній період. (протокол №4 від 27.04.2021 року)

1.2. Теоретичне обґрунтування визначеної проблеми, орієнтовний список науково-методичних джерел

Проблема виживання й подальшого існування людства гостро постала вже у другій половині ХХ ст. Вона обумовлена багатьма чинниками, зокрема: швидким вичерпанням природних ресурсів; екологічною кризою; несприятливою демографічною ситуацією; злиднями і голодом у багатьох регіонах світу; постійними конфліктами в суспільстві; війнами з використанням зброї масового знищення; небезпекою міжнародного тероризму тощо. Загостренням глобальної екологічної кризи у ХХ столітті призвело до пошуку нових шляхів для її розв'язання. Стало очевидним, що існування людства залежить від впровадження якісно нових підходів і принципів у функціонування нашого суспільства, поведінка і стиль повсякденного життя якого повинні бути спрямовані на раціональне ставлення до природних ресурсів та їх збереження. Необхідний гармонічний розвиток людини поряд із природою.

На перехресті проблем виникла концепція сталого розвитку суспільства. Це одна з концепцій, яка розкриває оптимальні шляхи розвитку людства. Вона набула сьогодні значного поширення як одна з провідних глобальних ідей, що має міждисциплінарний характер і розглядається в багатьох аспектах і ракурсах. Ця концепція ставить фундаментальне завдання – поєднати динамічний економічний розвиток з наданням рівних можливостей кожному члену суспільства шляхом підвищення ефективності використання ресурсів та ліквідації залежності між економічним зростанням та забрудненням довкілля.

Освіта є передумовою та водночас пріоритетним засобом досягнення сталого розвитку. Міжнародне співтовариство наполегливо закликає до переорієнтації всіх сфер освіти на мету сталого розвитку.

Освіта для сталого розвитку передбачає, що в майбутньому на людину чекають різні несподіванки: і відкриття, і проблеми. Тому, мета ОСР – визначення кожною людиною власного місця в житті і побудові індивідуального і колективного майбутнього, наповнення енергією для зміни

своєї поведінки, звичок, стилю життя, надання підтримки іншим людям в їх удосконаленні, особистісному зростанні.

Про сформованість у дітей навичок, орієнтованих на сталий розвиток, свідчить їх готовність і бажання обирати й виконувати дії, характерні для екологічно, економічно і соціально доцільної поведінки та стилю життя.

Ці дії полягають у покращенні стосунків між людьми; підтримці морального і психологічного клімату у групі; розумному споживанні енергії та води; зменшенні марних витрат сировини; зменшенні кількості відходів; зміцненні власного здоров'я тощо. Їх виконання сприяє розвитку у дітей ставлення до проблем сталого розвитку як до особисто важливих, пов'язаних із власною системою цінностей, формуючи здатність і бажання діяти у цьому напрямі. Регулярне повторення цих дій дає змогу сформувати в дітей сталу звичку – модель поведінки, яка потім стає складовою їх повсякденного способу життя.

Тому головне завдання педагога – створити оптимальні умови для саморозвитку дітей, підтримуючи атмосферу безпеки і креативності. І одним із засобів формування у дітей навичок, орієнтованих на сталий розвиток є побудова «халабуди».

«На півдні халабудою називається маленький будиночок, розміром із сарайчик. У педагогіці – це будиночок, створений з ковдр, відкритих парасольок, столів, завісок; будиночок, створений дитиною за своїм розміром і подібністю, дитиною, що шукає затишку і захищеності» (за ред.. Т.В. Бабушкіна)

Типи халабуди:

- Будиночок на дереві;
- Картонний будинок;
- Палатка;
- Шатер;
- Вігвам тощо.

Сфери застосування:

- Емоційно-забарвлене освітнє середовище групи чи майданчика;
- Відпочинок;
- Гра;
- Усамітнення;
- Трудова, конструктивна діяльності тощо.

Дітям подобається будувати! Здавалося б, а де ж тут сталий розвиток? Усе просто: будуючи на ігровому майданчику «халабуди», діти здобувають досвід командної взаємодії, навчаються домовлятися, планувати спільну діяльність, розподіляти обов'язки, висловлювати й обстоювати свою думку. Це є соціальною складовою сталого розвитку.

Створені власноруч будинки-«халабуди» стають чи не найулюбленішим для дітей місцем в дитячому садку. Так, спільними зусиллями діти і дорослі не лише створюють спільний дім, а й постійно дбають про нього: наповнюють меблями, прибирають, зміцнюють, декорують, оздоблюють тощо. Завдяки цьому дошкільники мають змогу переконатися, що затишно й приємно перебувати в тому місці, про яке дбають, а дім буде міцним, якщо за ним доглядати.

В «халабуді» все має бути по справжньому: і штори, і скатертина, і навіть килимок. Для «господарства» підійдуть речі домашнього вжитку, які вже не використовують. Такі речі віддають дітям дорослі: щось знайшлося у садочку, щось принесли батьки, педагоги. Діти засвоюють правило: старим речам можна надати друге життя. І це також є сталий розвиток.

Отже, формування навичок, орієнтованих сталий розвиток, потребує не прямого навчання у звичній, традиційній освітній моделі, а стимулювання дітей до виконання дій, надихання їх на систематичне виконання і повторення обраних дій, а також пошук нових продуктивних моделей поведінки.

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)
2. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти, 2021 рік.
3. Парціальна програма «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» та навчально-методичні посібники для вихователів щодо її реалізації.
4. К.Крутій «Як створити особистий простір дитини або що таке «халабудна педагогіка»?»
5. Т.В.Бабушкина «Секретики» дитинства. - Київ, 2005 («Б-ка «Шкільного світу»).
6. Журнал «Методична скарбничка вихователя», №4, 2020 рік

1.3 Аналіз наявного стану матеріально-технічного, правового забезпечення для майбутньої реалізації освітнього проєкту.

Для реалізації освітнього проєкту «Еко-халабуди» ми визначили, що перш за все потрібно мати матеріали з яких їх будувати. Проаналізувавши матеріально-технічне забезпечення закладу, дійшли висновку, що можна використати штори, килими, тюлі, які вийшли з ладу і підлягають списанню або вже списані. Крім цього кожен вияв бажання провести «ревізію» в себе вдома, а також залучити батьків.

Було проведено обговорення про місце розташування халабуд на території майданчиків. Одноголосно вирішили збудувати халабуди в альтанках, адже це потребує менше матеріальних та фізичних затрат: є готовий дах і частини стін, за допомогою мотузок і опірних труб добудується решта. А інтер'єр халабуд буде наповнений старими меблями з ігрових осередків, які в нас залишилися на майданчиках.

II ОПИС ДОКУМЕНТУ ОСВІТНЬОГО ПРОЄКТУ

2.1. Актуальність

«Якщо наші діти навчаться цього сьогодні, наша країна матиме гідне та щасливе завтра».

Благодійна організація «Вчителі за демократію та партнерство»

У березні 2005 року Україна стала однією з 55 країн, які підписали документ ООН «Стратегія освіти для сталого розвитку». Ідучи в ногу зі світовим співтовариством, наша держава задекларувала свою орієнтацію на стратегію сталого розвитку. В Україні протягом 2005-2015рр. в рамках міжнародного проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» української організації «Вчителі за демократію та партнерство» і шведської організації «Глобальний план дій» у партнерстві з Інститутом педагогіки НАПН України було розроблено зміст і методичку та запроваджено освітню програму «Уроки для сталого розвитку» для початкової та основної школи. В кінці 2014 року вийшла програма «Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку» для старшого дошкільного віку, в 2016 році вийшла програма для молодшої групи «Маленькі діти великого світу», а в 2017 році - для середньої групи - «Діємо разом».

У новій редакції Базового компоненту дошкільної освіти (2021р.) в освітньому напрямі «Дитина в природному довіллі» вперше наголошено на такому надзвичайно важливому аспекті життя сучасного суспільства, як освіта для сталого розвитку. Її результатом мають стати сформовані навички, орієнтовані на сталий розвиток, що виявляються у сформованості початкових уявлень про сталі дії та поведінку, усвідомленні дошкільниками необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості у дітей ефективних звичок соціальної поведінки, доцільного поводження з природними ресурсами та збереження природи.

Наші діти, так само, як і кожен з нас, - громадяни України і світу, які власним життям творять їх історію. А ще вони – майбутні батьки, які згодом

стануть вихователями для своїх дітей. Діти від народження є повноцінними членами суспільства. Ми прагнемо виховати покоління, здатне будувати нове стійке суспільство, спрямоване на збереження і примноження ресурсів, орієнтоване на творення, а не на руйнування. Саме тому є необхідність розпочинати з дошкільного віку формувати в дітей моделі поведінки, орієнтовані на побудову сталого суспільства, використовуючи різні методи і прийоми, форми і засоби роботи з дітьми.

2.2. Мета:

реалізація освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти засобом побудови «халабуди».

2.3. Завдання:

1. Формувати у дітей основи конструктивної діяльності та дизайну.
2. Сприяти економічному вихованню дошкільнят: вчити дітей повторно використовувати речі домашнього вжитку.
3. Формувати навички соціально-доцільної поведінки в колективі.
4. Збагатити освітнє середовище закладу в літній період.
5. Створити комфортні умови для тривалого перебування вихованців на свіжому повітрі в літній період

2.4 Об'єкт проекту: освіта для сталого розвитку.

2.5 Предмет проекту: халабуда як засіб реалізації ідей сталого розвитку.

2.6 Гіпотеза: побудова халабуд з дошкільниками сприяє реалізації завдань сталого розвитку з соціальної та економічної складової.

2.7 Принципи:

- Принцип доступності (відповідає віковим особливостям);
- Принцип співпраці (побудований на основі спільних дій вихователів, дітей, батьків);
- Принцип активності (підтримка мотивацій і інтересу);
- Принцип комфортності.

2.8 Прогнозований результат:

Реалізація поставлених завдань дозволить домогтися наступних результатів:

- пробудження інтересу дітей до побудови та облаштування халабуд;
- розвиток у дітей соціально-активної поведінки, навичок спілкування та поводження в колективі;
- економічне виховання дошкільника;
- залучення вихованців до конструктивної діяльності та дизайну;
- створення комфортних умов для тривалого перебування вихованців на прогулянці в літній період.

2.9 План реалізації проєкту

<i>№ n/n</i>	<i>Етап/ Заходи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Виконавці</i>	<i>Прогнозовані результати</i>
I Підготовчий				
1	Опрацювання педагогічної літератури, фахових періодичних видань, інтернет-ресурсів та проєктування майбутніх халабуд.	червень	Вихователь-методист Вихователі	Створення образу майбутніх халабуд.
2.	Пошук та збір матеріально-технічних ресурсів для реалізації проєкту.	червень	Вихователі, батьки.	Створення умов для реалізації проєкту.
II Реалізаційний				
1	Побудова, облаштування халабуд з вторинних матеріалів.	липень	Вихователі, діти.	Реалізація ідей сталого розвитку.
2	Добір ігрового матеріалу та матеріалу	Липень-серпень	Вихователі	Наповнення освітнього

	для зображувальної діяльності, книжок. Зміна матеріалу.			простору.
3	Організація дозвілля в халабудах.	Липень-серпень	Вихователі	Створення комфортних та цікавих умов для тривалого перебування вихованців на прогулянці в літній період.
III Підсумковий				
1	Аналіз стану халабуд. Визначення найкращих халабуд та недоліків.	серпень	Вихователь-методист	Оцінювання результативності роботи.
2	Демонтування халабуд. Обговорення результатів, планів щодо розвитку проекту в 2022 році.	вересень	Вихователь-методист	Визначення перспективи подальшого розвитку.
IV Презентаційний				
1	Оформлення фото звіту та висвітлення на офіційному сайті закладу.	вересень	Вихователь-методист	Систематизація матеріалів. Інформування громадськості щодо втілення проекту в життя.
2	Участь в міському конкурсі освітніх проектів.	листопад	Вихователь-методист	Презентація проекту.

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ

1. Залучили дітей до побудови та облаштування халабуд, що дало можливість реалізувати соціальну та економічну складову освіти для сталого розвитку: діти допомагали в облаштуванні та декоруванні халабуд, доглядали за своїми будиночками, організовували спільне дозвілля, домовлялися про свою діяльність, розподіляли між собою завдання, отримали досвід використання речей, що вийшли з вжитку.
2. Урізноманітнили життєдіяльність наших вихованців на прогулянках в літній період.
3. Створили комфортні умови довготривалого перебування дітей на свіжому повітрі в літній період.
4. Збагатили освітнє середовище закладу.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

1. Облаштування халабуд щороку в літній період.
2. Залучення батьків до облаштування халабуд меблями в літній період 2022року.
3. Створення халабуд різних видів.

Освіта для сталого розвитку – майбутнє, якого ми прагнемо.

